

Terva-ajoista Tervaetappeihin

Terva-ajot ajettiin aikanaan miesten luokassa vuosina 1967-1983 (17 kertaa) ja naisten luokassa v. 1972-1989 (18 kertaa). Kun Terva-ajot loppui miesten luokassa vuonna 1983 siirryttiin v. 1984 ajamaan Tervaetappeja, jossa mukana oli vain miesten luokka ja se ajettiin v. 1984-1989 (6 kertaa). Nämä kuusi kertaa ajettiin siis saman-aikaisesti, kuin naisten luokassa "pelkkä" Terva-ajo ilman etappikilpailua. Tervaetapit tulivat uudestaan kuvioon tällä vuosikymmenellä vuosina 2011-2016, sekä v. 2018 (7 kertaa).

Aluksi Terva-ajojen järjestelyistä vastasi Oulun Luistelukerho. Oulun Luistelukerhon pyöräilytoiminnan loppuessa, Kiimingin Riento toimi Tervaetappien pääjärjestelijänä Kainuun Pyöräilijöiden kanssa. Vuonna 1985 Tervaetapit muuttuivat kolmipäiväisiksi etappiajoiksi. Ensimmäisen Tervaetapin voitti Helsingin Työväen Pyörä-Veikkojen **Harri Hedgren** ja seuraavana v. 1986 voittajaksi ajoi **Olavi Kaarela**. Vuosina 1987 - 1988 kilpailut sujuivat hollantilaisjoukkueiden hallinnassa. Vuoden 1989 Tervaetapin sai toisena kilpailupäivänä ikävän lopun, kun rattijuoppo törmäsi pyöräilijäjoukkoon Muhoksella – neljä pyöräilijää loukkaantui yhden vammautuessa pysyvästi. Sanomalehti Kaleva vetäytyi tämän jälkeen kilpailujen tukemisesta ja kisat jäivät toistaiseksi Tervaetappien viimeiseksi.

1990 –luku Tervaetapeista Kiiminkietappeihin ja Kiiminkiajoihin

Koska Tervaetappeja ei enää järjestetty, niin vuonna 1990 Kiimingin Riento sai järjestettäväkseen TUL:n maantiemestaruuspyöräilyt. Kisat ajettiin Jäälissä ja kilpailijoita oli toistasataa. Vuosina 1991-1994 Kiimingin Riennon pyöräilyjaoston päätapahtuma oli kesä-heinäkuun vaihteessa järjestetyt kolmipäiväiset Kiiminkietapit, mikä kohosi yhdeksi Suomen tärkeimmistä etappiajoista. Etappi keräsi lähes kaikki Suomen huippupyöräilijät Kiiminkiin. Kilpailujen järjestämisen mahdollisti Kiimingin kunnan myönteinen suhtautuminen kilpailuja kohtaan. Huolimatta kisojen lyhyestä markkinointiajasta, ensimmäisiin kisoihin osallistui yli sata pyöräilijää yleisen sarjan osallistujamäärän ollessa yli 50 pyöräilijää. Ensimmäiseen etappiajoihin silloisesta Neuvostoliitosta osallistui kaksi kovaa joukkuetta yhteensä 10 pyöräilijän voimin. Heistä **Gennady Parkhomenko** voitti niukasti koko etapin ennen **Mika Hännista**. Jatkossa etappeja hallitsivat Hyvinkään Pontevaa edustanut **Kari Myyryläinen** ja Tampereen Yrityksen **Tapio Niemi**.

Välillä tietyt estivät kisojen järjestämisen ja kokeiltiinpa maastopyöräilyjenkin järjestämistä, kunnes kahden vuoden tauon jälkeen vuonna 1997 järjestettiin kaksipäiväiset Kiiminkiajot. Kilpailuihin osallistui noin 50 ajajaa molempina kilpailupäivinä. Elite-sarjaa hallitsivat Ounaksen Pyörä-Poikien pyöräilijät. Tempossa **Vesa Juntto, Mikko Nurmela ja Juha Posio** ottivat kolmoisvoiton. Kortteliajoissa **Mikko Nurmela** oli ylivoimainen.

1990-luvun loppua lähestyttäessä toimintaa oli pakko supistaa niukkojen varojen vuoksi. Vuonna 1998 Kiiminkiajon korvasi heinäkuun alussa järjestetyt kaksipäiväiset Pohjois-Suomen pyöräilymestaruuskilpailut joukkue- ja maantieajoissa. Vuonna 1999 elvytettiin

jälleen kansallinen Kiiminkiajo. Kilpailujen yhteydessä ajettiin myös Pohjois-Suomen maantiemestaruuspyöräilyt. Kilpailuihin osallistui 50 ajajaa. Pyöräilyjaoston toiminta huipentui Kiimingin Riennon juhluvuoden 50 v. kilpailuihin. Kilpailut onnistuivat hyvin, vaikka osanottajajoukko jäi vaatimattomaksi. Vain 28 ajajaa ilmestyi lähtöviivalle. **Erkki Planting** luovutti Kiiminkiajon Elite-sarjaan kiertopalkinnon "Erkin pokaalin" jaettavaksi päälähdön voittajalle. Ensimmäisen kiinnityksen pokaaliin sai Kälviän Tarmon **Timo Pesola**.

2000 -luku Pohjois-Pohjanmaan Etappiajot

Kun vuonna 2000 Kuusamo liittyi uutena paikkakuntana pyöräilyn kilpailutoimintaan, virisi syksyllä ajatus toteuttaa suuremman luokan etappiajo Pohjois-Suomen kilpapyöräilyn elvyttämiseksi. Vuonna 2001 Kiimingin Riennon, Kuusamon Eräveikkojen ja Oulun Tarmon seurayhteistyönä järjestettiin I Pohjois-Pohjanmaan Etappiajo, mikä sai pyöräilijöiden varauksettoman kannatuksen. Kilpailijoita oli 50 johtuen osaksi kilpailukalenterin päällekkäisyyksistä. Elite-sarjan voittaja I Pohjois-Pohjanmaan Etappiajossa oli CC Picaron **Timo-Jaakko Toivanen**.

Vuonna 2002 järjestettiin II Pohjois-Pohjanmaan Etappiajot, mikä oli samalla Suomen Pyöräilyunionin maantiecupin osakilpailu. Etappiajot hoidettiin seurayhteistyöllä varsin tyydyttävällä tavalla. Osallistujamäärä oli hyvä ja oli ilahduttavaa, että etappiin oli jälleen tullut ajajia ympäri Suomea.

2010 –luku Montan ajoista Tervaetappeihin

Vuonna 2009 Kiimingin Riennon pyöräilyjaosto järjesti yhteislähtöiset Montan ajot - Erkki Plantingin muistoajot, mitä Oulu Triathlon & Cycling kehitti vuonna 2010 kaksipäiväisiksi väliaika- ja yhteislähtöisiksi Montan ajoiksi. Vuodesta 2011 kehitys jatkui kolmipäiväisiksi Tervaetapeiksi junioreiden Raatin rata-ajojen, Montan tempo- ja maantieajojen, sekä Koskikeskuksen kortteliajajien merkeissä vuoteen 2016 saakka. Vuonna 2018 Terva-ajot ry otti järjestelyvastuun vuoden 2017 Syötteen SM- ja ISM -maantiekisöjen myötä Suomen maantiepyöräilyn kärkituotteen Pyörä-Suvala – Tervaetapit, Skoda Cycling Cupin nimissä ja se oli myös junioreiden Kultainen Kampi -osakilpailu.

Pekka Hartikka, Terva-ajot ry